

Michał Ciach

OBSERWACJA SIWERNIAKA *ANTHUS SPINOLETTA* W KRAINIE GÓR ŚWIĘTOKRZYSKICH

28 III 2010 na stawach rybnych w Górkach koło Wiślicy (gm. Wiślica, woj. świętokrzyskie) obserwowano siwerniaka *Anthus spinoletta*. Ptak przebywał na niewielkich, spuszczonej stawach, żerując na skraju roślinności porastającej brzegi lub przy niewielkich rozlewiskach na dnie. Obserwacja, podczas której ptak kilkakrotnie przelatywał między sąsiadującymi stawami, miała miejsce w godzinach 13.30-14.45. W jej trakcie wykonano dokumentację fotograficzną.

Obserwowany osobnik nosił świeżą szatę godową (Alström i Mild 2003). Miał szarą głowę (wierzch, kark i policzki) z ciemnym kantarkiem oraz wyraźną, szeroką, ciągnącą się za oko białą brewką. Płowe gardło i białawy pasek przyżuchwowy, przy jednoczesnym braku paska podbródkowego, wyraźnie odcinały się od szarej głowy. Płaszcz był szarawo-brązowy, a na skrzydle znajdowały się dwa wyraźne, białe paski pokrywowe. Piers i brzuch zabarwione były łososiowo, bez zauważalnego kreskowania na bokach i piersi. Skrajne sterówki były barwy białej, a nogi i dziób czarniawe. Ptak w locie odzywał się pojedynczym, przeciągłym i wysokim „psiip”.

Siwerniak jest w Polsce nielicznym ptakiem lęgowym wyższych gór, notowanym w okresie pozalęgowym w niżowej, zwłaszcza zachodniej, części kraju (Tomiałojć i Stawarczyk 2003). W Krainie Gór Świętokrzyskich gatunek ten ma jednak niepewny status, gdyż jedyne informacje historyczne, pochodzące z XIX wieku, są ogólnikowe i dotyczą bliżej nieokreślonych terenów dawnej guberni radomskiej (Sapalski 1862 w Chmielewski *et al.* 2005). Także stwierdzenia historyczne z początku XX wieku (dwa okazy zdobyte 30 IX 1906 oraz 17 IX 1908) dotyczą bliżej nieokreślonych terenów guberni kieleckiej (Tomiałojć i Stawarczyk 2003, Katin 1912 w Chmielewski *et al.* 2005). Dodatkowym problemem jest rozpoznawanie tego gatunku i możliwość pomyłki ze świergotkiem nadmorskim *Anthus petrosus* (Alström i Mild 2003). Współcześnie siwerniak nie był odnotowany w regionie świętokrzyskim (kartoteka M-ŚTO, kartoteka ŚGO-TBOP). Niniejsza obserwacja jest zatem pierwszym, pewnym stwierdzeniem siwerniaka w Krainie Gór Świętokrzyskich.

Serdecznie dziękuję Sławomirowi Chmielewskiemu oraz Włodzimierzowi Szczepaniakowi za przekazanie informacji o aktualnym statusie siwerniaka w regionie świętokrzyskim.

Literatura

Alström P., Mild K. 2003. *Pipits and wagtails*. Princeton University Press, Princeton and Oxford.

- Chmielewski S., Fijewski Z., Nawrocki P., Polak M., Sułek J., Tabor J., Wilniewczyc P. 2005. *Ptaki Krainy Gór Świętokrzyskich. Monografia faunistyczna*. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Kielce-Poznań.
- Tomiałojć L., Stawarczyk T. 2003. *Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany*. PTPP „pro Natura”, Wrocław.

Adres autora:

Katedra Dziedzictwa Przyrodniczo-Kulturowego, Ekologii Zwierząt i Łowiectwa, Wydział Leśny, Uniwersytet Rolniczy, al. 29 Listopada 46, 31-425 Kraków, e-mail: michal.ciach@ur.krakow.pl

**RECORD OF THE WATER PIPIT *ANTHUS SPINOLETTA* IN THE
ŚWIĘTOKRZYSKIE MOUNTAINS**

Summary

On 28 March 2010, Water Pipit *Anthus spinoletta* was recorded on fish-ponds in Górki near Wiślica (50°21'19"N; 20°43'57"E). Historical records of this species in the Świętokrzyskie Mountains and their vicinity are very vague. The described observation is the first, undoubted record of Water Pipit in the region.